

miljøpartiet
de grønne

nittedal

HVA VI VIL!

LOKALPROGRAM FOR NITTEDAL KOMMUNE
2015-2019

VEDTATT PÅ MEDLEMSMØTE 26. MAI 2015

1. Grunnleggende utgangspunkter for Nittedal MDG.

For MDG er hensynet til miljø, natur og fremtidige generasjoner ikke en enkeltsak, men ligger under og styrer standpunktene på alle livsområder. MDGs politikk bygger på å vise solidaritet med fremtidige generasjoner, med alle mennesker, da også utenfor landets grenser, med dyr og med natur. Natur og alt liv har verdi i seg selv. Forvaltning og fordeling av ressurser må ta utgangspunkt i at det er begrensede ressurser tilgjengelig. Fordelingen av ressurser må være sosialt rettferdig. Langsiktighet og et generasjonsperspektiv må styre politiske avgjørelser. MDG setter livskvalitet fremfor materialisme og vekst av den art som fører med seg ødeleggelse av livsgrunnet.

Det norske alminnelige sikkerhetsnett med sosial-, helse- og pensjonssystemer som favner om alle og med den norske allmennskolen, med en likeverdig og fri skole, er i tråd med MDGs ønske om et samfunn som bygger på solidaritet og en sosialt rettferdig ressursfordeling.

De avgjørelsene kommunene tar er viktige for å skape et bærekraftig samfunn og et samfunn som ikke underminerer livsgrunnet for fremtidige generasjoner. MDG ønsker en politikk hvor utryddelsen av arter og økosystemer og ødeleggelsen av menneskenes livsgrunnlag stanser.

I lokalpolitikken er det grunnleggende at politiske avgjørelser er både økologisk, etisk og økonomisk bærekraftige, på både kort og lang sikt. FNs klimapanelens anbefalinger må følges opp.

Summen av kommunenes avgjørelser er viktig for hvordan landet vil utvikle seg fremover og for å skape et bærekraftig samfunn. Lokale avgjørelser i Nittedal må ikke tas uten dette perspektivet. Kommunenes arealplanlegging har f.eks. mye å si for klimagassutslipp, for landets matsikkerhet på sikt, for hvordan bygninger og andre goder vil stå seg i et endret og hardere klima og for hvordan natur, dyreliv og livskvalitet for mennesker vil bli på sikt. God planlegging og riktige avgjørelser i dag er sentrale for å motvirke klimagassutslipp på varig sikt.

2. Utviklingen av et grønt Akershus og et grønt Nittedal.

Arealplanlegging, jordvern og naturvern. Klimahensyn.

Korte avstander og gode kollektivtilbud. Vern av matjord og landbruk.

Utviklingen i Nittedal må ses i sammenheng med Akershus for øvrig og med Oslo, hvor mange av dem som bor i Nittedal arbeider, går på skole, får sykehusbehandling og til dels andre offentlige tjenester. I fremtidens samfunn må folk få kortest mulige avstander

mellom bl a boliger, arbeidsplasser og barnehager, med nærbutikker i nabolaget og levende lokalsamfunn. Oslo og Akershus trenger også gode kollektivtilbud, langt bedre enn i dag, bl a for å få ned utslipp, for å få tid til annet enn køståing og for å begrense energibruk til transport.

Matjord må bevares og holdes i hevd, bl a på grunn av hensynet til fremtidig matsikkerhet. Landbruket i Nittedal skal bestå. Kommunene i Akershus må ikke bli forsteder, sovebyer og gjennomfartsårer for storbyen Oslo, mens natur, biologisk mangfold og etablert matjord ødelegges og bygges ned.

Om det bygges, må utbyggingsmønsteret være slik at transportbehovene blir minimale, når arbeidsplassregionen Oslo og Akershus ses under ett.

Arealplanlegging må ses i sammenheng med utviklingen i nabokommunene. Det må ved beslutninger om hvor det skal bygges i vårt fylke bli tatt hensyn til hvor det er et effektivt og dekkende kollektivtransporttilbud. Der hvor det daglige transportbehovet i for stor grad må påregnes å bli dekket ved bruk av bil, ønsker MDG ikke utbygging.

Arealplanlegging må ta hensyn til kommende klimaendringer, til å sikre naturmangfold og må bygge på føre-var prinsippet. Leveområdene for dyr må varetas og ikke stykkes opp. Boligbyggingen i Nittedal bør begrenses mer enn i dag. Nittedal MDG viser til underskuddet på arbeidsplasser i Nittedal, hensynet til jordvern/matforsyning, klimagassutslipp og naturvern.

Bærekraftig boligutbygging.

Nittedal MDG ønsker som utgangspunkt ikke nye boligfelt i midtre eller nordre del av kommunen. Nittedal MDG går imot boligutbygging på jordene ved rådhuset. Kommunen må kreve å ha på plass et effektivt, moderne og raskt kollektivtilbud, fortrinnsvis skinnegående, til Oslo og til Nedre Romerike, dersom videre større feltutbygginger i midtre og nordre del av Nittedal kommune skal tillates. Dette vil være et bidrag for å legge til rette for at kollektivtilbudet i høy grad blir brukt til arbeidsreiser fremfor privatbil i Akershus, bl a for å redusere klimagassutslipp.

Bygging av nye boliger bør som utgangspunkt konsentreres til områder som allerede er regulert til dette formålet (fortetting) og med nærhet til lokale arbeidsplasser. Høyhus må tilpasses stedets egenart. Det må være god nok skole- og barnehagekapasitet på stedet.

I den utstrekning det bygges nytt, må det tas sikte på å få et variert boligtilbud i kommunen, med boliger i ulike prisklasser og størrelser og av ulik art. Boligbygging i Nittedal bør gjennomføres ressurseffektivt når det gjelder valg av materialer, løsninger og arealbruk. Nye boliger må være energieffektive. Boligbehovene til dem som er i etableringsfasen og har begrensede økonomiske muligheter må det tas særlig hensyn til.

All arealplanlegging må ta hensyn til at barn, unge og andre skal ha gode lekeområder og møteplasser i nærmiljøet.

Allerede vedtatte reguleringsplaner som tillater utbygging av boliger på matjord, i områder med mindre godt kollektivtransporttilbud eller med utilstrekkelig barnehage- eller skolekapasitet bør som utgangspunkt reverseres.

Marka, Nitelva og dyrelivet.

Nittedal må bevare sitt landlige og grønne preg og utvikles videre i grønn retning. Tilgangen til natur, friluftsliv, skiløyper og det åpne landskapet i dalbunnen gir livskvalitet og glede. Mange har valgt Nittedal på grunn av kvaliteter som dette.

Markagrensen må fastholdes. Nitelva og dyre- og plantelivet i og nær elven og dens tilførselselver og -bekker må beskyttes. Dette må det tas hensyn til ved alle tiltak. Nittedal MDG vil verne det naturlige dyrelivet av alle slag, og da bli å ha levedyktige bestander av rovdyrartene, inkludert ulv og gaupe, i Akershus. Veier og andre byggetiltak må ikke ødelegge dyrenes naturlige ferdselsveier, men tilpasses disse.

Kommunen og klimagassutslipp.

Kommunen må arbeide for å bli klimanøytral, bli gjennom sin arealplanlegging og samferdselsløsninger, ved energiøkonomisering, bruk av lavutslippsteknologi for transport og ved å bygge og rehabilitere mest mulig energieffektive hus. Ved kommunens anskaffelser av varer, tjenester og bygge- og anleggsvirksomhet må de samlede utslippene forbundet med produksjon og transport telle med.

Plantegifter og veisalt.

Nittedal MDG vil begrense, og helst unngå, all bruk av plantegifter, både i landbruket, ved skjøtsel av offentlig eiendom og langs offentlige veier. Bruk av miljøskadelig veisalt bør erstattes med alternativer som sand, bedre brøyting og lavere fartsgrenser.

Lokal infrastruktur, energi, vann og avløp og avfallsbehandling.

MDG ønsker offentlig eierskap og politisk kontroll med infrastruktur, energi og drikkevann. Vann- og avløpsnett må vedlikeholdes forsvarlig og sikres oppgradering når og der det er nødvendig. Utslipp i Nitelva må opphøre, og Nittedal MDG støtter vedtaket som realiserer dette. Avfallsbehandling er en kommunal/interkommunal oppgave. Den viktigste målsettingen må være en høy gjenvinningsgrad.

3. Samferdsel.

All økning i persontransport i Akershus må skje ved kollektivtrafikk, sykkel og gange. For å få også dagens biltrafikk redusert må det satses på effektive, moderne og raske kollektivløsninger, først og fremst baneløsninger. Det er store behov for satsinger på transportinfrastruktur, men slik at det blir mer kollektivtransport og mindre biltransport.

Nittedal kommune må kreve overfor relevante beslutningstakere at tettbygde strøk i Nittedal må få et effektivt kollektivtransporttilbud til Oslo og andre kommuner i Nedre Romerike, særlig til Skedsmo og Lørenskog, og ikke minst til sentralsykehuset Ahus.

Busstransport må sikres god fremkommelighet, hyppige avganger og ha priser som gjør at busstransport blir valgt. Nittedal kommune må arbeide for at bussdriften fra Nittedal til Oslo, Lillestrøm og Lørenskog må effektiviseres. Billettsystemet bør omlegges slik at sjåføren skal kjøre og ikke være konduktør og kontrollør. Busser til Oslo bør i mindre grad ta opp passasjerer etter Gjelleråsen innover til Oslo, men må slippe av passasjerer langs hele ruten, også hele veien mellom Sinsenkrysset og bussterminalen. Det må opprettes direktebussruter fra tettbygde områder i Nittedal til Lillestrøm og Lørenskog. Lokalbusstilbudet bør omfatte hele Nittedal og være i drift hele dagen, hele kvelden og hele uken.

Ved veibygging og veirehabilitering i Nittedal må det gis plass for gående og syklende.

Nittedal MDG ønsker en undergang eller overgang mellom Tumyrveien og Vestliveien ved Nittedal stasjon, som vil forkorte gangveien mellom områdene med ca 2 km.

Miljøpartiet De Grønne vil prioritere et sammenhengende nett av separate sykkelveier som gjør det mulig å sykle mellom Oslo sentrum og tettsteder i Akershus på en enkel måte. Arealplanlegging må gjøres slik at behovet for bil minskes. Det bør også være sykkelparkering ved alle togstasjoner og knutepunkt for kollektivtransport.

Nittedal MDG vil ha innfartsparkeringer i umiddelbar nærhet til kollektivtrafikk som et av flere tiltak for reduksjon av bilbruk og som et tiltak for reduksjon av klimagassutslipp. Innfartsparkering bør være i parkeringshus, for å unngå å bruke store arealer.

Nittedal bør også legge til rette for bruk av utslippsfrie kjøretøy, blant annet ved å bidra til å kreve at det blir bygget ladestasjoner ved samferdselsknutepunkter, kjøpesentre o.l. Så langt som mulig bør kommunen selv benytte slike kjøretøy.

Oslopakke 3 innebærer å bruke mange milliarder kroner på å tilrettelegge for biltrafikk frem til år 2027. MDG vil omdisponere ressursene fra veiprojektene til en helhetlig samferdselspolitikk for Oslo-området, inkludert innfartsårene til og fra Akershus.

Nittedal MDG ønsker ikke flytting, omlegging eller utvidelse av riksvei 4, men at veitrafikken reduseres gjennom fortrinnsvis å bygge ut effektive, skinnegående

samferdselsløsninger til både Oslo og Nedre Romerike. En begrenset veiutvidelse må bare kunne skje om det gjelder kollektivfelt og vil gi reelt raskere fremkommelighet for kollektivtrafikken når hele transportstrekningen Nittedal-Oslo ses under ett.

4. Økonomi, næringsliv, skatt og arbeidsplasser.

God og forsvarlig forvaltning av kommunens økonomi er en forutsetning for at kommunen skal ha størst mulig handlefrihet. Økonomikontroll og økonomisk handlefrihet trengs for å kunne vareta både kommunale tjenester og hensynet til miljø, natur og klima på en forsvarlig og bærekraftig måte.

Nittedal MDG ønsker en styring av kommunen som sikrer en god og kontrollert økonomisk situasjon for Nittedal kommune. Kommunens for sterke utbyggingsvekst må begrenses. Veksten krever investeringer til infrastruktur, skoletilbygg m.m. Den sterke veksten som de øvrige partiene går inn for vil tappe kommunens frie midler og vil føre til oppbygging av gjeld. Dette vil gå ut over de kommunale tjenestene og vil gjøre det vanskelig å møte fremtidens behov, bl a når det gjelder helse og omsorg.

Eventuell vekst i kommunen må tilpasses kommunens økonomiske forutsetninger, ikke motsatt. Verktøyet for å styre dette er kommunale reguleringsplaner med tilhørende absolutte vilkår om ferdig infrastruktur (veier og effektivt kollektivtilbud, skolekapasitet, barnehagekapasitet, vann-, kloakk og renovasjon) før utbygging kan skje. Eventuell kommunal finansiering av infrastrukturen som videre utbygging krever må bare tas etter hvert som dette kan skje uten at dette fører til manglende kontroll over og uønsket utvikling for de kommunale velferdstjenestene.

Nittedal MDG ønsker en næringslivsvennlig politikk, for å bevare og legge til rette for lokalt næringsliv og lokale arbeidsplasser. Nittedal har overskudd av boliger i forhold til arbeidsplasser. Lokale arbeidsplasser er ønsket for å begrense transport i oslo- og akershusregionen. Næringspolitikken må være miljømessig bærekraftig og ikke gå på bekostning av naturmangfoldet og Nittedal som en landbrukskommune med et sterkt jordvern.

Nittedal MDG stiller seg positiv til å bruke plan- og bygningsloven slik at småbedrifter etter søknad kan få tillatelse til å etablere seg i boligområder, til at boligeiendommer eller deler av bolighus omdisponeres til næringsformål og liknende. Dette forutsetter at ikke avgjørende nærmiljøhensyn taler imot dette, f eks av typen støy, sikkerhet og utslipp.

Nittedal MDG er positiv til å omdisponere Glitreklubben til næringsformål eller andre formål som kan gi arbeidsplasser som varer over tid. Nittedal MDG ønsker ikke omdisponering av klubbens område til boligutbygging, fordi kollektivtransporttilbudet i området ikke kan konkurrere med bilbruk.

Kommunen må søke å få til miljøforsvarlig og rasjonell drift og lavest mulige driftskostnader i egen virksomhet, f eks ved å ta hensyn til dette ved lokalisering av kommunens drift og i forbindelse med bygging og rehabilitering.

Eiendomsskatt fremstår som nødvendig for å finansiere den utbyggingspolitikken Nittedal har ført hittil. Utbyggingspolitikken har gjort bl a utvidelse av skoler nødvendig. Betjeningen av kommunens betalings- og gjeldsforpliktelser trenger også annen finansiering enn gjennom kutt i velferdstjenester og låneopptak som skyver forpliktelsene foran kommunen.

Kommunen må bidra til at det er lærlingeplasser i Nittedal. Virksomheter som vinner anbud over en viss størrelse for kommunen må ha lærlingeordning.

5. Grunnleggende tjenester: Skole, barnevern, helse og omsorg.

Nittedal MDG mener at skole, barnevern, helse og omsorg er grunnleggende kommunale tjenester som må gis nødvendig prioritet ved de avgjørelser kommunen tar.

Lærerressurser pr. elev og ressurser til undervisningsmateriell, inventar og utstyr i Nittedal bør økes, så langt som kommunens økonomi tillater det. Ungdomsskolene må ha og beholde tilbud om opplæring i fransk, tysk og spansk, for de som ønsker å lære et fremmedspråk utover engelsk.

Barnevernet må følges opp for å sikre at det er ressurser til å gi barn og barnefamilier som trenger det forsvarlig og god hjelp.

Helse- og omsorg må tilføres de ressurser som er nødvendige for å ha et godt apparat ved mottak av pasienter fra Ahus. Det må være egne tilbud til pasienter med sykdommer relatert til rus og psykiatri. Nittedal MDG slutter opp om gjeldende politikk i Nittedal som satser på å gi innbyggerne hjelp og bistand som gjør det mulig å bo lengst mulig i eget hjem ved alderdom og sykdom. Samtidig er det viktig at de som trenger det også får sykehjemsplass og at kapasiteten dekker behovet. Sykehjemmene i Nittedal må ha sunn og god mat fra eget, kommunalt drevet kjøkken.

Skole, helse og omsorg er de største og mest kostnadskrevende kommunale ansvarsområder. Utviklingen og større tiltak og forbedringer er derfor avhengig av kommunens økonomi og kommunens økonomistyring. Nittedal MDG ønsker å få kommunens økonomiske utvikling under større kontroll ved å begrense den for sterke veksten i Nittedal, se punkt 4 foran. Nittedal MDG prioriterer drift av skole, helse og omsorg fremfor vekst i innbyggertall.

6. Barn og ungdom, barnehager, idrett og kultur, oppvekst og møteplasser, integrering.

Nittedal er en kommune med mange barn og med en større andel barn enn gjennomsnittet av norske kommuner. Det er viktig å slutte opp om både kommunens og frivilliges arbeid for barne- og ungdomsaktiviteter i Nittedal, både idrett og kultur.

Nittedal MDG ønsker også møteplasser av ulik art for at bl a ungdom og unge voksne skal ha steder å treffes.

Idrett, kultur og aktiviteter for barn og unge bør ikke utelukke noen av økonomiske grunner, og bør også innrettes slik at det bidrar til integrering av mennesker med ulik bakgrunn. Virksomheten ved Gnisten i Hakadal er verdifull for integrering og rehabilitering og er et kommunalt tiltak som må varetas.

Både private og kommunale barnehager har en plass i Nittedal. Kommunen må arbeide for at innbyggerne kan få tilbud om barnehageplass i sitt lokalmiljø.

Kulturminner, landskap og bygninger og konstruksjoner som er med å fortelle bygdas historie er av stor verdi. Arealplaner og vedtak må vektlegge dette og historiske minner må varetas. Miljøpartiet De Grønne er bekymret for tapet av og forfallet av kulturminner som har skjedd over mange år i Nittedal og Hakadal. Kommunen må ta et ansvar for at de synlige spor av stedets historie ikke går tapt i en kommune med de endringer av arealbruk og befolkning som Nittedal har hatt.